

Ordliste Plastløftet

Vanlige plasttyper i emballasjeplast

Forkortelse	Navn (engelsk)	Bruksområder
LDPE	Low-density polyethylene	Plastpose, film
HDPE	High-density polyethylene	Flasker, kanner, korker
PP	Polypropylene (hardplast)	Flasker, bokser
PP-folie	Polypropylene (folie)	Frukt og grønt, sjokolade, etiketter
PET	Polyethylene terephthalate	Flasker (pant), skåler
PS	Polystyrene	Beger, bokser
EPS	Expanded polystyrene	Fiskekasser, kopper, bokser til takeaway/hurtigmat

Gjenvinning

Begrep	Forklaring
Materialgjenvinning	Materialene gjenvinnes fra avfallet slik at de kan brukes til å lage nye produkter
Energigjenvinning	Avfall brennes slik at energien kan brukes til fjernvarme, eller andre formål
Design for gjenvinning	Emballasjen er designet slik at det er lettest mulig å materialgjenvinne materialene
Kontaminering	Materialene er forurenset av andre materialer eller produktrester som gjør at de er vanskeligere å gjenvinne, eller kvaliteten på det gjenvunnede materialet taper kvalitet
Downcycling	Materialgjenvinning hvor materialene har tapt egenskaper som gjør at de ikke egner seg til å lage samme produkt som de opprinnelig var brukt til
Sirkulær økonomi	Et system (en økonomi) hvor alle materialer går i sykluser og det ikke finnes avfall.
Sentralt ettersorteringsanlegg (SEA)	Avfallshåndteringsanlegg som bruker sensorer og sorteringsteknologi til å skille ulike typer materiale fra hverandre
NIR (Nær InfraRød)	Nær infrarød. Utsnitt av spekteret til lys, som brukes i SEA-ene til å bestemme plasttype eller annet material

Optibag	Kildesorteringssystem hvor sluttbruker manuelt sorterer ulike materialtyper i fargede plastposer, som så sorteres på avfallsorteringsanlegget
Bringeordning	System hvor husholdningene bringer avfallet til oppsamlingspunkter
Henteordning	System hvor avfallet hentes fra husholdningene

Andre begreper

Begrep	Forklaring
Vederlagssats	Bidraget pr. kg eller stk. emballasje som produsentene betaler til Grønt Punkt Norge for at emballasjen skal samles inn og håndteres
Øko-modulering (Eco-modulation)	Vederlagssatsen justeres ut fra hvor bærekraftig eller gjenvinnbart materialet er
Nevneren (i gjenvinningsbrøken)	Total mengde emballasje som brukes i løpet av et år
Fossilfri plast	Plast som er laget fra andre råvarer enn olje og gass
Biobasert emballasje	Emballasje som er laget av biomasse, f.eks. vegetabiliske oljer, mais, stivelse, sukkerrør og cellulose.
Bionedbrytbare materialer	Materialer som kan brytes ned av levende mikroorganismer som bakterier, sopp, alger og larver til CO ₂ og/eller metan, vann og ny cellebiomasse
Komposterbare materialer	Bionedbrytbar plast som brytes ned under definerte betingelser og hvor det normalt foreligger dokumenterte testforsøk knyttet til ulike standarder
Mikroplast	Plastbiter med størrelse 1 µm - 5 mm 1000 µm = 1 mm
Nanoplast	Plastbiter som er mindre enn 1 µm 1000 nanometer (nm) = 1 µm
Laminater	Materialer som består av flere lag, som kan være ulike plasttyper eller materialer Eksempler: PE/PP og PE/kartong
Carbon black	Svart pigment som er problematisk fordi NIR-teknologien for sortering ikke klarer å lese materialet
Etikett	Merkelapp festet til emballasje med informasjon om innhold, emballasje og data som brukes i logistikken

Sleeve	Etikett som går rundt hele emballasjen. Kan være et belte eller heldekkende.
EVOH	En plasttype som tilsettes f.eks. LDPE, HDPE og PP for å gi emballasjen bedre oksygenbarriere, altså beskytte næringsmidler mot oksygenet i lufta.
Resyklad/Recyclate	Brukes om produktet av materialgjenvinning, altså material som er klart til bruk i ny emballasje og andre produkter
Ombruk/Gjenbruk	Materialer som brukes flere ganger i sin opprinnelige form, f.eks. paller, tromler og kasser
Reduce/Reduksjon	Løsninger som gir samme eller tilsvarende funksjon med bruk av mindre material/emballasje
Replace/Substitusjon	Løsninger som erstatter et emballasjematerial med et annet, som skal være lettere å materialgjenvinne eller gi lavere miljøfotavtrykk
Emballasjeoptimering	Kontinuerlige forbedringer av emballasjen i hele verdikjeden, som opprettholder tilstrekkelig beskyttelse av den emballerte varen med lavest mulig ressursbruk og miljøbelastning og høyest mulig grad av materialgjenvinning.
Sammensatt emballasje	Flere emballasjematerialer opptrer sammen, og kan med enkle grep skilles fra hverandre, for eksempel et glass med skrulokk
Serviceemballasje	Emballasje som i hovedsak brukes til pakking av varer i små bedrifter innen handel og service, eller av kunde i butikk.
SUP-direktivet	Vedtatt direktiv som har til hensikt å redusere miljøeffekten av utvalgte plastprodukter: http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/single-use_plastics_proposal.pdf